

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ NAZİRLƏR KABİNETİ

Q Ə R A R

“Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından rus əlifbasına transliterasiyası Qaydaları”nın və “Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından ingilis əlifbasına transliterasiyası Qaydaları”nın təsdiq edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, “Azərbaycan Respublikasında dövlət dili haqqında” Azərbaycan Respublikasının 2002-ci il 30 sentyabr tarixli 365-IIQ nömrəli Qanununa və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2013-cü il 9 aprel tarixli 2837 nömrəli Sərəncamı ilə təsdiq edilmiş “Azərbaycan dilinin qloballaşma şəraitində zamanın tələblərinə uyğun istifadəsinə və ölkədə dilçiliyin inkişafına dair Dövlət Proqramı”nın 6.1.4-cü yarım bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti **qərara alır**:

1. “Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından rus əlifbasına transliterasiyası Qaydaları” təsdiq edilsin (1 nömrəli əlavə).

2. “Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından ingilis əlifbasına transliterasiyası Qaydaları” təsdiq edilsin (2 nömrəli əlavə).

3. Bu Qərarla dəyişiklik Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2002-ci il 24 avqust tarixli 772 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş

2

“İcra hakimiyəti orqanlarının normativ hüquqi aktlarının hazırlanması və qəbul edilməsi qaydası haqqında Əsasnamə”nin 2.6-1-ci bəndinə uyğun edilə bilər.

Əli Əsədov
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Bakı şəhəri, 16 dekabr 2020-ci il

№ 498

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2020-ci il 16 dekabr
tarixli 498 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

1 nömrəli əlavə

Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından rus əlifbasına transliterasiyası

Q A Y D A L A R I

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar beynəlxalq istifadə üçün nəzərdə tutulan kartoqrafik və digər çap məhsullarının nəşri zamanı Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan dilindəki yazılış formasının rus əlifbasına transliterasiyasının üsul və yollarını müəyyənləşdirir. Bu Qaydalar, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar da mövcud olan Azərbaycan mənşəli coğrafi obyektlərin adlarının rus dilinə transliterasiyasında da tətbiq edilə bilər.

1.2. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının rus əlifbasına transliterasiyası Milli transliterasiya standartlarına və Azərbaycan dilinin orfoqrafiya normalarına uyğun olaraq aparılır.

1.3. Dövlət orqanları (qurumları), mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq bütün hüquqi və fiziki şəxslər bu Qaydaların tələblərinə əməl etməlidirlər.

1.4. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının rus dilinə transliterasiyası onların Azərbaycan dilində rəsmi mənbələrdə (coğrafi obyektlərin adlarının dövlət kataloqunda, o cümlədən coğrafi obyektlərin adları lüğətlərində və soraq kitablarında və s.) təsbit olunmuş düzgün yazılış forması əsasında aparılır.

1.5. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adları ilə bağlı Azərbaycan dilində rəsmi material olmadığı təqdirdə, onların adları "Coğrafi obyektlərin adları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müəyyənləşdirilir, dəqiqləşdirilir və işlədilir.

1.6. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının rus dilinə transliterasiyası bu Qaydaların 1.2-ci bəndi nəzərə

alınmaqla, Azərbaycan dilindəki yazılışında hərfləri (işarələri) rus əlifbasında qarşılığı olan müvafiq hərflərə transliterasiya etməklə verilir. Bu zaman sözün yazılış forması onun tələffüzünün dəqiqliyi nəzərə alınaraq saxlanılır. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adları rus dili üçün ekzonim hesab edilir, yad dil xüsusiyyətləri daşıyır və alınma sözlər kimi bəzi hallarda rus dilinə transliterasiya ediləndə spesifik qaydalara uyğun olaraq işlənir.

1.7. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasından kiril qrafikalı rus əlifbasına transliterasiyasında əsas məqsəd həmin onomastik vahidlərin rus dilində orijinala daha yaxın variantda verilməsidir.

1.8. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adları latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasından kiril qrafikalı rus əlifbasına transliterasiya edilərkən aşağıdakılar nəzərə alınmalıdır:

1.8.1. Azərbaycan dilinin və rus dilinin fonetik xüsusiyyətləri, o cümlədən latın qrafikalı müasir Azərbaycan əlifbasında və kiril qrafikalı rus əlifbasında spesifik qrafemlərin mövcudluğu;

1.8.2. bir sıra coğrafi obyektlərin adlarının transliterasiyasında ümumi qəbul edilmiş və sabitləşmiş ənənənin mövcud olması;

1.8.3. sözlərin heca xüsusiyyətləri, hərflərin sözlərdə mövqeyi, morfemlərin düzülüşü və daxili strukturu, hərf birləşmələrinin spesifik cəhətləri.

1.9. Kiril qrafikalı rus əlifbasında latın qrafikalı Azərbaycan əlifbasında olan **ö, ü, ə, h, ğ, c, g** hərfləri olmadığından, bu hərflərin transliterasiyasında praktik transkripsiyaya üstünlük verilir.

2. Coğrafi obyektlərin adlarında saitlərin transliterasiyası

2.1. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının transliterasiyası zamanı Azərbaycan əlifbasındakı **a, i, ı, o, u** hərfləri rus əlifbasına **a, u, ы, o, y** hərfləri ilə transliterasiya olunur. Ancaq **a, o** hərfləri **k** və **g** hərflərindən sonra işləndikdə, **я** və **ё** hərfləri ilə transliterasiya edilir: *Koroğlu* - *Кёроглу*, *Kortala* - *Кёртала*, *Korgöz* - *Кёргёз*, *Gəraybəyli* - *Гёрайбейли* və s.

2.2. Azərbaycan əlifbasındakı **e** hərfi rus dilinə coğrafi obyektlərin adlarının tərkibində iki cür transliterasiya olunur - sözün əvvəlində **э** hərfi kimi, sözün ortasında samit hərflərdən sonra **e** hərfi kimi. Məsələn: *Eymur kəndi* - *село Эймур*, *Elabad kəndi* - *село*

Эльбад, Qarazeynallı kəndi - село Гаразейналлы, Reqloba kəndi - село Реглоба və s.

2.3. Azərbaycan əlifbasındakı **ü** hərfi coğrafi obyektlərin adlarının tərkibində rus əlifbasına iki cür transliterasiya olunur - sözün əvvəlində **y** hərfi kimi, samit həflərdən sonra **ю** hərfi kimi. Məsələn: *Şümrüd kəndi - село Шюмрюд, Üçtəpə kəndi - село Учтепе, Kürdlər kəndi - село Кюрдляр* və s.

2.4. Azərbaycan əlifbasındakı **ö** hərfi coğrafi obyektlərin adlarının tərkibində rus əlifbasına iki cür transliterasiya olunur - sözün əvvəlində **o** hərfi kimi, sözün ortasında samit həflərdən sonra gələrsə **ё** hərfi kimi. Məsələn: *Öysüzlü kəndi - село Ойсюзлю, Dördyol kəndi - село Дёрдйол, Seyrançöl qəsəbəsi - посёлок Джейранчель, Kövər kəndi - село Кёвар, Görədil kəndi - село Гёрадил, Hökməli kəndi - село Хёкмели* və s.

2.5. Coğrafi obyektlərin adlarında Azərbaycan əlifbasındakı **ə** hərfinin rus əlifbasında qarşılığı aşağıda sadalanan işlənmiş mövqeyindən asılı olaraq, 4 variantda - **a, e, я, э** kimi verilə bilər:

2.5.1. **ə** hərfi sözün əvvəlində və **b, s, z, r, n, ş, q, ş, ç, c, j, f, x, h** həflərindən sonra gəldikdə, rus dilinə əksər hallarda **a** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Qəşəd - Гашад, Əhən - Ахан, Əlinəzərli - Алиназарли, Nərimanov - Нариманов* və s.

2.5.2. **ə** hərfi sözün əvvəlində **k, g, l** samitlərindən sonra gəldikdə, **я** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Kəhrizli - Кяхризли, Kətük - Кятюк, Gəgəli - Гягяли, Gəncə - Гянджа, Arpağədik - Арпагядик, Ləki - Ляки* və s.

2.5.3. bəzi hallarda **ə** hərfi **b, v, ğ, d, z, p, r, s, t** samitlərindən sonra gəldikdə, **e** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Bəytəpə - Бейтепе, Kürəkçay - Кюрекчай, Zəngişalı - Зенгишалы, Dədəli - Деделли, Xasıdərə - Хасыдере* və s.

2.5.4. nadir hallarda **ə** hərfi sözün əvvəlində gəldikdə, rus dilində **э** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Ətyeməzli - Этъемезли, Əyritala - Эйритала* və s.

3. Coğrafi obyektlərin adlarında samitlərin transliterasiyası

3.1. Coğrafi obyektlərin adlarında Azərbaycan əlifbasındakı **b, v, d, j, z, k, m, n, p, s, t, f, x, ç, ş** həfləri rus əlifbasına müvafiq olaraq **б, в, д, ж, з, к, м, н, п, р, с, т, ф, х, ч, ш** həfləri ilə

transliterasiya olunur: *Badamdar* - *Бадамдар*, *Xaçmaz* - *Хачмаз*, *Novxanı* - *Новханы*, *Sabirabad* - *Сабирабад* və s.

3.2. Azərbaycan toponimlərində **ğ** hərfi ilə verilən sözlər rus əlifbasına əsasən **g** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Ağdağ* - *Агдаг*, *Ağdam* - *Агдам*, *Ağcabədi* - *Агдабеди*, *Ağdaş* - *Агдаш*, *Sığırılı* - *Сыгырлы* və s. Ancaq bəzən mövqeyindən asılı olaraq və yaxud ənənəyə görə nadir hallarda **ğ** hərfi **x** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Ağsu* - *Ахсу*, *Qaradağ* - *Гарадах*, *Qarabağ* - *Карабах* və s. Belə coğrafi obyektlərin adlarında Azərbaycan dilinə xas olan qapalı dilarxası sait olan **a** hərfindən sonra **ğ** samitinin novlaşması, yəni **x** kimi tələffüz olunması müşahidə edilir. Bu fonetik xüsusiyyətdir və transliterasiyada nəzərə alınır.

3.3. Azərbaycan dilindəki coğrafi obyektlərin adlarında işlənən qoşa samitləri ifadə edən hərflər rus əlifbasına qoşa samit hərflərlə transliterasiya olunur: *Yeddixırtın* - *Еддыхырман*, *Mollalı* - *Моллалы* və s.

3.4. Coğrafi obyektlərin adlarında **h** hərfi rus əlifbasına ənənəvi olaraq müasir dövrdə **g**, həm də **x** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Heydərlı* - *Гейдарлы*, *Насаллы* - *Гаджаллы*, *Нəsənlı* - *Гасанлы*, *Hökməli* - *Хёкмели*, *Heyvəli* - *Хейвалы* və s.

3.5. Coğrafi obyektlərin adlarında **q** hərfi rus əlifbasına əsasən **g** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Sarıyataq* - *Сарыятаг*, *Qamıştala* - *Гамыштала* və s. Ancaq bəzən ənənəyə görə **k** hərfi ilə də transliterasiya olunur: *Qarabağ* - *Карабах*, *Qafqaz* - *Кавказ* və s.

3.6. Coğrafi obyektlərin adlarında **c** hərfi rus əlifbasına **дж** hərf birləşməsi şəklində transliterasiya olunur: *Acıdərə* - *Адждыдере*, *Seyrəndüzü* - *Джейрандюзю* və s.

3.7. Coğrafi obyektlərin adlarında **g** hərfi **g** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Gəgəran* - *Гягяран* və s.

3.8. Azərbaycan dilindəki coğrafi obyektlərin adlarında **l** samiti hecanın əvvəlində və hecanın sonunda arxa sıra **a**, **o**, **u** saitlərindən sonra rus dilində dəyişikliyə uğramır, lakin hecanın sonunda **e**, **ə**, **ö**, **ü** ön sıra saitlərindən sonra rus dilinə transliterasiyada **ль** (yəni мягкий знак – yumşaldılma işarəsi) əlavə olunur və incələşmə baş verir. Bu xüsusiyyət rus dilində işlənən alınma sözlərə xasdır. Məsələn: *Xırdalan* - *Хырдалан*, *Görədil kəndi* - *село Гёрадиль*, *Seyrəncöl qəsəbəsi* - *посёлок Джейранчель* və s.

4. Coğrafi obyektlərin adlarında hərf birləşmələrinin transliterasiyası

4.1. Azərbaycan dilindəki coğrafi obyektlərin adlarında **ya, yə** hərf birləşmələri rus dilinə transliterasiya olunanda, sözün əvvəlində **я** kimi, morfem daxilində **ья** kimi, iki kökün qovuşuğunda, yəni mürəkkəb sözün komponentləri arasında **ья** kimi verilir. Məsələn: *Yardımlı - Ярымлы, Aşağı Qarameryət kəndi - село Ашагы Гарамарьям, Dövlətyarlı kəndi - село Довлятьярлы, Xubyarlı kəndi - село Хубъярлы* və s.

4.2. Azərbaycan dilindəki coğrafi obyektlərin adlarında **ye** hərf birləşməsi də rus dilinə transliterasiya olunanda sözün əvvəlində **e** kimi, morfem daxilində **ье** kimi, iki kökün qovuşuğunda, yəni mürəkkəb sözün komponentləri arasında **ье** kimi verilir. Məsələn: *Yevlax - Евлах, Ətyeməzli kəndi - село Этъемезли, Yerliağalı kəndi - село Ерлиагалы* və s.

4.3. Azərbaycan dilindəki coğrafi obyektlərin adlarında **yu (yü)** hərf birləşməsi bir qayda olaraq rus əlifbasına **ю** hərfi ilə transliterasiya olunur: *Yuxarı Ağalı - Юхары Агалы, Böyük Tala - Бёюк Тала* və s.

4.4. Azərbaycan mənşəli olmayan coğrafi obyektlərin adlarının tərkibində işlənən **ts** hərf birləşməsi rus əlifbasına **ц** samiti ilə transliterasiya olunur: *Katsbinə - Кацбина* və s.

5. Coğrafi obyektlərin adlarının transliterasiyasında ənənənin gözlənilməsi

5.1. Bəzi coğrafi adlar Azərbaycan dilindən rus dilinə transliterasiya olunarkən, ənənəyə uyğun olaraq, onların rus dilindəki ümumi qəbul edilmiş və sabitləşmiş ekvivalentləri əsas götürülür. Məsələn: *Xəzər dənizi - Каспийское море, Kür çayı - река Кура, Kiçik Qafqaz - Малый Кавказ, Sənubi Qafqaz - Южный Кавказ, Şirvan düzü - Ширванская равнина, Həftəran düzü - Афтаранская равнина, Ağgöl gölü - озеро Аггёль, Сеураңçöl düzənliyi - Джейранчельская равнина, Mərdəkan - Мардакан, Türkan - Туркан, Balakən - Балакан* və s.

5.2. Azərbaycan Respublikasının bəzi coğrafi obyektlərinin adlarının transliterasiyası zamanı həm tarixi ənənəyə, həm də fonetik prinsipə üstünlük verilir. Məsələn: *Abşeron* adı transliterasiya zamanı

Абшерон kimi çevrilsə də, ənənəvi olaraq rus dilində *Апшерон* kimi verilir. Eyni zamanda, burada tələffüz zamanı fonetik hadisə kimi **b - p** karlaşması baş vermişdir. **b - p** karlaşması nadir hallarda coğrafi adlarda fişiltılı samitdən əvvəl **b** səsi gələndə müşahidə edilir. Əksinə, əgər **b** cingiltili və ya sonor samitdən, saitdən əvvəl gələrsə, bu hallarda cingiltili **b** kimi tələffüz olunur. Məsələn: *Abdal Gülablı - Абдал Гюлаблы, Lökbatan - Лёкбатан* və s.

5.3. Azərbaycan Respublikasına aid coğrafi obyektlərin adlarında işlənən və obyektlərdə indikator rolunu oynayan nomenklatur coğrafi terminlərin rus dilinə transliterasiyasında vahid forma gözlənilməlidir: *göl - голь, çeşmə - чешмя, bulaq - булаг, dərə - дера, düzü - дюзю, yataq - ятаг, qışlaq - ышлаг, tərə - тепе, qazma - газма, qaуа - гая, dağ - даг, tala - тала, yol - йол* və s.

6. Rus dilinə transliterasiyada ixtisarların verilməsi

6.1. Azərbaycan Respublikasına aid mürəkkəb quruluşlu inisial abreviatur tərkibli coğrafi adlar müvafiq olaraq rus dilinə həmin inisial abreviatur tərkibli coğrafi adlar vasitəsilə transliterasiya edilir və ixtisarların izahı verilir. Məsələn:

6.1.1. q.i.ə.d. (qəsəbə inzibati-ərazi dairəsi) - п.а.т.о. (поселковый административно -территориальный округ);

6.1.2. ş.t.q. (şəhər tipli qəsəbə) - п.г.т. (посёлок городского типа);

6.1.3. ş.i.ə.d. (şəhər inzibati-ərazi dairəsi) - г.а.т.о. (городской административно-территориальный округ);

6.1.4. k.i.ə.d. (kənd inzibati-ərazi dairəsi) - с.а.т.о. (сельский административно-территориальный округ);

6.1.5. i.ə.d. (inzibati-ərazi dairəsi) - а.т.о. (административно-территориальный округ);

6.1.6. x.k.i.ə.d. (xüsusi kənd inzibati-ərazi dairəsi) - с.с.а.т.о. (специальный сельский административно-территориальный округ).

Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 2020-ci il 16 dekabr
tarixli 498 nömrəli Qərarı ilə
təsdiq edilmişdir.

2 nömrəli əlavə

Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan əlifbasından ingilis əlifbasına transliterasiyası

QAYDALARI

1. Ümumi müddəalar

1.1. Bu Qaydalar beynəlxalq istifadə üçün nəzərdə tutulan kartoqrafik və digər çap məhsullarının nəşri zamanı Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının Azərbaycan dilindəki yazılış formasının ingilis əlifbasına və əksinə transliterasiyasının üsul və yollarını müəyyənləşdirir. Bu Qaydalar, eyni zamanda Azərbaycan Respublikasının hüdudlarından kənar da mövcud olan Azərbaycan mənşəli coğrafi obyektlərin adlarının ingilis dilinə transliterasiyasında da tətbiq edilə bilər.

1.2. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının ingilis əlifbasına transliterasiyası Milli transliterasiya standartlarına və Azərbaycan dilinin orfoqrafiya normalarına uyğun olaraq aparılır.

1.3. Dövlət orqanları (qurumları), mülkiyyət və təşkilati-hüquqi formasından asılı olmayaraq bütün hüquqi və fiziki şəxslər bu Qaydaların tələblərinə əməl etməlidirlər.

1.4. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının ingilis dilinə transliterasiyası onların Azərbaycan dilində rəsmi mənbələrdə (coğrafi obyektlərin adlarının dövlət kataloqunda, o cümlədən coğrafi obyektlərin adları lüğətlərində və soraq kitablarında və s.) təsbit olunmuş düzgün yazılış forması əsasında aparılır.

1.5. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adları ilə bağlı Azərbaycan dilində rəsmi material olmadığı təqdirdə, onların adları "Coğrafi obyektlərin adları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun olaraq müəyyənləşdirilir, dəqiqləşdirilir və işlədilir.

1.6. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarının ingilis dilinə transliterasiyası bu Qaydaların 1.2-ci bəndi nəzərə alınmaqla, Azərbaycan dilindəki yazılışında hərfləri (işarələri) ingilis əlifbasında qarşılığı olan müvafiq hərflərə transliterasiya etməklə verilir. Bu zaman sözün yazılış forması onun tələffüzünün dəqiqliyi nəzərə alınmadan saxlanılır.

1.7. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adları üçün onların müasir Azərbaycan ədəbi dilində düzgün yazılış forması əsas götürülür. Coğrafi obyektlərin adlarında dialekt forması yalnız Azərbaycan dilində rəsmi mənbələrdə təsbit edildiyi hallarda saxlanılır. Məsələn: *Erkəc - Erkeç, Xaçındərbəndli - Xaçındərbətli*.

1.8. Transliterasiya zamanı ingilis əlifbasında böyük və kiçik hərflərin istifadəsi Azərbaycan əlifbasında yazılmış adlardakı böyük və kiçik hərflərə uyğun olmalıdır: *Aşağı Ağcakənd - Ashaghi Aghjakend, Qubalıbalaoğlan - Gubalibaloghlan* və s.

1.9. Bitişik, defislə və ayrı yazılan coğrafi obyektlərin adlarının yazılış forması ingilis dilinə transliterasiya zamanı olduğu kimi saxlanılır: *Ağşirinoba - Aghashirinoba, Birinci Paşalı - Birinci Pashali* və s.

2. Coğrafi obyektlərin adlarında saitlərin transliterasiyası

2.1. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında Azərbaycan dilinin **a, o, u** arxa sıra və **i, e** ön sıra saitləri ingilis dilinə eyni saitlərlə transliterasiya olunur. İngilis əlifbasına transliterasiya zamanı **ı, ü** arxa sıra və **ə, ö** ön sıra saitləri ingilis əlifbasında qarşılığı olan uyğun saitlərlə əvəzlənir. Məsələn: *Sarıcalı - Sarijali, Novruzlu - Novruzlu, Şelli - Shelli, Seyidli - Seyidli, Ağzibir - Aghzibir, Alıbəyli - Alibeyli, Güllüce - Gulluja* və s.

2.2. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında Azərbaycan dilində şəkilçilərin xeyli hissəsi saitlərin ahənginə uyğun olaraq dördvariantlı cərgə (**-li, -li, -lu, -lü; -çı, -çi, -çu, -çü; -si, -si, -su, -sü** və s.) əmələ gətirdiyindən dördvariantlı şəkilçilərin **i** və **u** saitləri ilə işlənən variantları ingilis dilində verilir, digər, yəni **ı** və **ü** saitləri ilə işlənənlər isə ingilis dilində uyğun saitlərlə əvəzlənir. Məsələn: *Yusifcanlı - Yusifcanli, Yusifli - Yusifli, Gursulu - Gursulu, Külüllü - Kulullu, Arabaçılar - Arabachilar, Qaradəmirçi - Garadamirchi, Quşçular - Guşçular, Düdükçü -*

Dudukchu, Qasimbınəsi - Gasimbınası, Qalacıq - Galajig, Şəkərcik - Shakarjik və s.

2.3. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **a, e, i, o, u** saitləri ingilis əlifbasına eyni hərflərlə transliterasiya olunur: *Ağdam - Aghdam, Erkeç - Erkech, Kilit - Kilit, Kosacan - Kosajan, Çalburun - Chalburun* və s.

2.4. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **ə** saiti aşağıdakı kimi transliterasiya edilir:

2.4.1. **Azər, bəy, bəyim, dərə, dəhnə, ət, kənd, köhnə, pəyə, təpə, təzə** sözlərinin bitişik və ya ayrı işləndiyi coğrafi adlarda **e** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Azərbaycan - Azerbaijan, Ağabəyli - Aghabeyli, Bəyimli - Beyimli, Xasidərə - Khasidere, Böyük Dəhnə - Boyuk Dehne, Ətyəmzli - Etyemazli, Daşkənd - Dashkend, Köhnə Gəgir - Kohne Gagir, Güneypəyə - Guneypeye, Ağtəpə - Aghtepe, Təzə Şilyan - Teze Shilyan, Təzəkənd - Tezekend* və s.

2.4.2. digər hallarda **a** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Ələt - Alat, Kijəbə - Kizhaba, Dəjəl - Dazhal, Qəşəd - Gashad, Ləcət - Lajat, Gəncə - Ganja, Şəlvə - Shalva, Xəlfəli - Khalfali* və s.

2.5. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **ı** saiti ingilis dilinə **i** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Alpı - Alpi, Qumbaşı - Gumbashi, Yardımlı - Yardimli, Arısu - Arısu* və s.

Qeyd. “*Bakı*” sözünün ingilis dilinə transliterasiyası zamanı **ı** hərfinin **u** hərfi ilə transliterasiyası ənənəyə əsaslanır: *Bakı - Baku*.

2.6. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **ö** saiti ingilis dilinə **o** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Hövşan - Hovsan, Göygöl - Goygol, Köhnəqışlaq - Kohnegishlag* və s.

2.7. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **ü** saiti ingilis dilinə **u** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Aşağı Küngüt - Ashaghi Kungut, Aşağı Göynük - Ashaghi Goynuk, Söyüdlü - Soyudlu* və s.

3. Coğrafi obyektlərin adlarında samitlərin transliterasiyası

3.1. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **b, d, f, h, k, l, m, n, p, r, s, t, v, y, z** hərfləri ingilis əlifbasının eyni hərfləri ilə transliterasiya olunur: *Baltalı - Baltali, Dəlləklər - Dallaklar, Fatmayı - Fatmayi, Baharlı - Baharli, Kolanı - Kolani, Ləzran - Lazran, Deman - Deman, Bərcan - Barjan, Gərsava - Garsava, Kövər - Kovar, Yenigıyan - Yenigıyan, Zevin - Zevin* və s.

Qeyd. “Azərbaycan” sözünün ingilis dilinə transliterasiyası zamanı **y** hərfinin **i** hərfi ilə transliterasiyası ənənəyə əsaslanır: *Azərbaycan - Azerbaijan*.

3.2. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **c** samiti ingilis dilinə **j** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Cunud - Junud, Hacıalılar - Hajjalilar* və s.

3.3. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **ç, ğ, x, j, ş** samitləri ingilis dilinə müvafiq olaraq **ch, gh, kh, zh, sh** hərf birləşmələri ilə transliterasiya edilir: *Balçılı - Balchili, Muğanlı - Mughanli, Xıdırlı - Khidirli, Jiy - Zhiy, Şəfəqli - Shafaglı* və s.

3.4. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında **g** və **q** samitləri ingilis əlifbasına **g** hərfi ilə transliterasiya edilir: *Görədil - Goradil, Goranboy - Goranboy, Qarabağ - Garabagh, Qarabulaq - Garabulag, Abbasqulular - Abbasgulular* və s.

3.5. Azərbaycan Respublikasının coğrafi obyektlərinin adlarında qoşa samitlər ingilis əlifbasına uyğun qoşa samit hərflərlə transliterasiya edilir: *Qaraməmmədi - Garamammadli, Rəsullu - Rasullu, Müzəffəröba - Muzaffaroba, İkinci Yeddiöymaq - İkinji Yeddiöymag* və s.